Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 63. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 3-го КВІТНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 3 1982 No. 63. VOL. LXXXIX.

А. Гарас знову очолила Округу Лігай Веллі

Анна Гарас

Істон, Па. — В неділю, 7-го березня, тут у місцевому Українському Клюбі відбулися загальні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Округи Лігай-Веллі, під час яких одноголосно переобрано головну радну Анна Гарас головою згаданої Округи. Разом з нею до Управи ще були обрані: Михайло Колодруб і Анна Пипюк — почесні голови; Степан Колодруб, Анна Саґан і Микола Дубик — заступники голови; Степан Муха — секретар (українська мова), Анна Строт — секретарка (англійська мова) і Дмитро Мушастий — касир.

Членами Управи стали: Іван Гуцайлюк, Іван Драбик, мґр Євгенія Івасечко-Цап, Мартин Шеска, Стефан Саюк, Катерина Сарджент, Анна Мандзюк і Володимир Заґводський. Контрольну комісію знову очолив Стефан Івасечко; членами обрано Івана Ганича і Михайла Хром'яка.

Збори відкрила голова Округи А. Гарас і привітала понад 30-ох союзовців, що прибули на наради. Між ними привітала почесного голову Михайла Колодруба і заступника головного предсідника УНС д-р Мирона Куропася та старшого організатора Степана Гавриша і всіх запросила до президії. Почесний голова М. Колодруб провів молитву, при тому вшановано однохвилинною мовчанкою померлих членів Округи.

Приступаючи до денного порядку, А. Гарас прочитала всі його точки і звернула увагу на точку, де сказано, що участь в нарадах може брати „по два представники від кожного відділу". Тут вона вияснила, що дотепер такого не практикувалося в Окрузі, навпаки — до участи в зборах завжди запрошувано всіх відділових урядовців. Була пропозиція відкинути цю точку; за нею голосувало 21 присутніх, двоє здержалося від голосування.

На пропозицію І. Ганича обрано президію в складі — А. Гарас — голова, Анна Строт — секретар (українська мова) і С. Колодруб — секретар (англійська мова). Протокол з останніх річних зборів відчитав Стефан Муха. Протокол прийнято без поправок.

У звітах за цілість праці Округи звітувала А. Гарас, кажучи, що звітовий рік для Округи був незадовільний. Поважне число секретарів довший час хворіли і тому квоту виконано лише на 60 відсотків. Не було жодної союзової імпрези в Окрузі. Сама вона була весь час у контакті з відділовими урядовцями, допомагала їм різними технічними порадами та скликала наради членів Управи. Як секретарка 47-го Відділу, вона придбала 11 нових членів. Разом з іншими членами Управи вона брала участь в Союзовому Дні сусідньої філядельфійської Округи.

Перший заступник голови С. Колодруб і секретарі С. Муха та А. Строт звіту-

(Продовження на ст. 3)

Помер полк. П.Смородський

Ратерфорд, Н.Дж. — У четвер, 1-го квітня 1982 року, помер після короткої недуги на 91-му році життя сл. п. Петро Смородський, полковник військ Української Народної Республіки, в'язень совєтських тюрем, начальник штабу УПА „Поліська Січ" в 1941 році, генерал-значковий Вільного Козацтва.

Похорон відбудеться в понеділок, 5-го квітня ц. р., о год. 9-ій рано до церкви св. Вознесіння в Кліфтоні, Н.Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку.

Тіло спочиває в похоронному заведенні МекНерні-Бурнадз при 371 Лейквю авеню в Кліфтоні.

Арґентинські війська розпочали інвазію на Фальклендські острови

Буенос Айрес, Арґентина —Урядові чинники Арґентини повідомили, що їхня морська піхота й інші роди зброї висадилися на береги Фальклендських островів з метою окупувати. На Фальклендських островах була англійська адміністрація й Англія категорично обстоювала їхню приналежність до Великої Британії. Речник англійського уряду відповів на запит у парляменті, що „якщо Арґентина справді намагатиметься збройно захопити Фальклендські острови, то ми будемо боронити їх усіма доступними засобами".

Фальклендські острови лежать біля 400 кілометрів від берегів Арґентини. Є це найбільші острови в тій частині Атлантійського океану і тому вони мають важливе стратегічне й комунікаційне значення. Столицею є місто Стенлі. Фальклендські острови відкрив 1592 рок Джан Дейвис, 1690 року капітан Скотт назвав їх іменем Фальклянд.

Продовж двох століть острови ті були предметом конфлікту між різними державами, включно з Арґентиною, військо якої 1829 року зайняло частину з них і заложило арґентинську колонію. Одначе 1833 року великобританська експедиція прогнала арґентинських вояків та колоністів і з того часу острови знаходяться під англійським, раніше великобританським, суверенітетом.

Перша світова війна принесла нову спробу вирвати ті острови з рук Великої Британії. Німецька ескадра під командою віцеадмірала графа Шпе, в якій були відомі німецькі бойові кораблі „Ґнайзенав", „Шарнгорст" і „Ляйпціґ", старалась здобути острови. Англійська ескадра під командою адмірала Старді видала бій противникові, який його прийняв.

Ця морська битва належить до славних морських зударів. Англійці повністю розбили німецьку ескадру, з якої зберігся тільки „Ляйпціґ" і деякі менші кораблі і це закінчило німецькі спроби в тій частині Атлантійського океану.

В новіших часах, зокрема останньо арґентинські уряди постійно вимагали „повороту" Фальклендських островів, одначе без успіху. Тепер вони в обличчі дипломатичних неуспіхів розпочали збройний конфлікт за них.

Християнські демократи в Сальвадорі не уступають

Сан Сальвадор. — Речник християнських демократів Сальвадору, Хуліо Альфредо Самойоа, поінформував, що провід християнських демократів запропонував іншим групам розмови з метою зберегти центристську коаліцію. Він сказав: „Ми запросили інших до розмов і тепер чекаємо їхньої відповіді. Покищо вони ще нічого не сказали".

Остаточні обрахунки відданих голосів виявили, що християнські демократи здобули 24 мандати з усіх 60 і до більшости їм треба принаймні сім союзників. Праві угрупування поділили між собою більшість мандатів. Дотеперішні союзники християнських демократів не здобули потрібної для більшости кількости мандатів і християнські демократи мусять шукати союзників між правими групами. Найсильніша з них, Союз націоналістів республіканців, під проводом Роберта д'Обуіссона, здобула 19 мандатів і виявила бажання створити довкруги себе коаліцію правих та перебрати владу в державі у свої руки. Д'Обуіссонові вдалося з успіхом закінчити вступні переговори з чотирма іншими правими групами в справі творення коаліції. Одначе переговори ще не дали остаточних успіхів і тому християнські демократи мають надії створити привладний бльок довкруги себе.

Представники правих організацій засадничо не відкинули коаліції з християнськими демократами, але вони відкидають дотеперішню політику реформ, що їх переводили й далі переводять християнські демократи, а навіть вимагають відкликання деяких дотепер вже переведених заходів для розділу землі між безземельними селянами. Завдяки тому поділові землі близько половини безземельних селян стали власниками відповідних земельних наділів. Дотеперішні власники дістали відповідне відшкодування, але більшість з них незадоволена з того, що,втративши землю, вони втратили базу своєї суспільної й політичної сили. З огляду на те, що теперішній президент Хозе Наполеон Дуарте був промотором дотепер переведених реформ праві групи спрямовують свої незадоволення на нього. Вони заявили, всі п'ять без винятку, що готові до коаліції з християнськими демократами, якщо уступить їхній лідер, теперішній президент Дуарте.

Американська господарська допомога в сумі 350 мільйонів долярів, як і інших країн, зумовлена власне переводженням господарських реформ, бо Сальвадор є одною з найбільш відсталих господарсько країн з річним прибутком на особу 751 доляра, з найбільшою в Америці густотою населення, без промислу, а тільки незле розвиненим сільським господарством. Одначе більшість управненої землі в руках великих землевласників . І це власне творило й творить ґрунт для комуністичної пропаґанди, а безробіття наганяє молодих людей у партизани.

ЩЕ ОДНА ДИСИДЕНТКА ПОВЕРНУЛАСЯ ЗІ СИБІРУ

Москва. — Сюди прибула після чотирьох років перебування на Сибірі жидівська активістка Іда Нудель. Не зважаючи на важкі переживання на Сибірі й нелюдяні умовини, у яких вона була змушена там перебувати, Нудель повернулася в бойовому настрою, зразу відбула зустріч із закордонними журналістами та заповіла дальшу боротьбу за право виїзду до Ізраїля.

Боротьба Іди Нудель за отримання права на виїзд звернула була увагу світової опінії. Нудель, 50-річна жінка, не працювала в ніякій оборонній промисловості, ані на іншому важливому державному пості, з якого інформації могли б пошкодити СССР. Завдяки підтримці із закордону вона змогла проживати довше без праці, а контакти з закордонними репортерами дали їй змогу розголосити свою справу у світі. За це її і судили та засудили на чотири роки Сибіру.

Одначе перебування на Сибірі було для неї добре й послідовно зорганізованою тортурою з боку влади й КГБ. Нудель розказала докладно, як її сусіди, співробітники на місцях праці та припадкові люди, наставлені совєтськими органами, чинили їй пекло. Переслідувана владою й поштовхувана товаришами праці Нудель мусіла зректися праці в бюрі й попросила праці замітача, або нічного сторожа, щоб бути самою й не бути предметом насмішок, лайок і т.п. Окремою сторінкою в її переживаннях є поведінка частини підсовєтських чоловіків. Совєтська влада дбає про те, щоб люди не жили між собою заблизько, щоб між ними не витворювалися загальнолюдські зв'язки, а навпаки наставляє людину на людину, щоб таким чином могти легше ловити їх у свої сіті. Це особливо бруталізує відносини великої частини підсовєтських чоловіків до жінок. Будучи самітньою, Нудель довго боролася з тим, заки її залишили в спокою.

Листи від сотень людей із закордону та матеріяльна допомога від них дали змогу Нудель втриматися в тій безжалісній боротьбі з нелюдською системою і озвірілими в ній людьми. Вона заявила, що буде дальше боротися за право на виїзд.

В Америці

ДЖАН Б. КОННЕЛЛІ, СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ скарбу в адміністрації президента Ричарда Ніксона, старається вплинути на президента Роналда Реґена, щоб його Адміністрація зменшила витрати на оборону принаймні на 10 більйонів долярів. Виступаючи перший раз у Вашінґтоні від 1980 року, Коннеллі заявив, якщо Сенат і Палата Репрезентантів не полагодять справи бюджету на протязі найближчих 60-ох днів і не постараються у порозумінні з президентом Реґеном, зменшити дефіцит, економія ЗСА може опинитися на краю хаосу. Якщо б це сталося, — підкреслив Коннелі, — республіканці напевно втратять контролю в Сенаті і принаймні 50 місць в Палаті Репрезентантів у чергових виборах осінню цього року. Коннеллі, колишній демократ, який перейшов до республіканців в 1973 році, є вже другим з черги високим республіканським речником, який виступає з пересторогою щодо надто високого дефіциту у новому бюджеті.

ПРИБЕРЕЖНА СТОРОЖА ЗСА ВИЛОВИЛА З МОРЯ додаткових 11 утоплених гаїтців, тіла яких морські хвилі прибили до берегів Флориди. Вони є жертвами затопленого корабля „Есперансія", який, правдоподібно, перевозив нелеґальних гаїтських втікачів до ЗСА і в дорозі на повному морі переломився на двоє і затонув. Американським кораблям вдалось врятувати тільки дев'ятьох гаїтців, яких перевезено до шпиталю на Флориді.

ПЕРЕГОВОРИ РЕЧНИКІВ ТРЕТЬОЇ З ЧЕРГИ автомобільної компанії, Амерікен Моторс з представниками профспілки, які відбувалися на протязі майже цілого тижня у Саутфілді, Мишиґен, застрягли на мертвій точці і обидві сторони вирішили перервати їх, щоб дати можливість обидвом сторонам порозумітися із своїми зверхниками і прийти на другий тиждень з новими пропозиціями. Компанія вимагає, щоб 14,000 робітників затруднених сьогодні в компанії Амерікен Моторс зрезиґнували з підвишки платень на протязі трьох років тривання договору і погодились на інші обмеження, які заощадять компанії понад один більйон долярів у річному відношенні.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ УРЯД, А ЗГЛЯДНО КРАЙОВА адміністрація безпеки на шляхах, зарядила стислу перевірку автомобілів компанії Дженерал Моторс, а особливо моделів з 1978, 1979 і 1980 років, на загальну кількість 5,3 мільйона одиниць. В рахубу входять в першу чергу моделі: Малібу, Монте Карло і Ель Каміно (Шевролет), Лє Манс, Ґренд Прі (Понтіак), Катлес, Катлес суприм (Олдсмобил); Сенчюрі, Ріґел (Бюік). Адміністрація отримала 225 зажалень від власників автомобілів і забезпеченевих компаній, які звертають увагу на технічні недомагання згаданих моделів середньої величини. У Дітройті, речники компанії заявили, що вони не бачать великого риску і небезпеки для водіїв з приводу цих незначних технічних недомагань.

ПАТРИША КЕЛЛІ, ЯКА ОЧОЛЮЄ здоровельний центр порад у справі рака грудей, заявила, що лікарі-спеціялісти дораджують жінкам робити запобігаючі хірургічні заходи, тобто усувати передчасно груди, які можуть бути заатаковані раком. У більшості випадків ці поради відносяться до жінок, в родинах яких вже хтось хворів на цю хворобу. „Моїм завданням, — заявила П. Келлі, — є запобігти надужиттям з лікарської сторони і допильнувати, щоб операції відбувалися на добровільній базі, а оцінка радше була базована на клінічних доказах, а не на родинній історії.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА РОНАЛДА Реґена, не зважаючи на критику доморослих опонентів і Китайської Народної Республіки, яка навіть погрозила відтягненням свого амбасадора з Вашінґтону, таки продаватиме запасові частини для Тайвану, зміцнюючи тим самим силу тамошньої армії випосаженої американською зброєю, літаками, кораблями й іншим військовим матеріялом, доставленим на Тайван за дозволом попередніх адміністрацій. Пекін вже від довшого часу веде гостру кампанію проти цієї 60-мільйонової трансакції і погрожує, що продаж зброї Тайванові це пряма загроза для недавно встановленої дипломатичної співпраці між ЗСА і Китаєм і до певної міри вмішування у внутрішні справи КНР. В 1980 році адміністрація тодішнього президента Джіммі Картера продала Тайванові зброю і запасові частини на суму 600 мільйонів долярів.

ЗАКЛИКАЮТЬ ДО РЯТУВАННЯ „СОЛІДАРНОСТИ"

Варшава, Польща. — Перебуваючи у підпіллі, видатний діяч польської вільної профспілки Збіґнєв Буяк опублікував у нелеґальному журналі, який неперіодично появляється в Польщі, заклик до польських робітників рятувати „Солідарність", яку компартія і Військова рада національного спасіння пробуватиме розв'язати вже в найближчому часі.

Як інформують речники „Солідарности", З. Буяк знаходиться на листі найбільш небезпечних противників сьогоднішнього військового режиму і за ним ввесь час пошукують органи безпеки та інші поліційні чинники. До 13-го грудня минулого року, тобто до проголошення воєнного стану в Польщі, Буяк був керівником „Солідарности" в районі Мазовше і одним з найближчих співробітників голови Крайового комітету профспілки Леха Валєнси.

„Доля вільної профспілки у ваших руках", — пише Буяк до членів „Солідарности", закликаючи їх до більш видного спротиву режимові за проголошення воєнного стану, ув'язнення й ізоляцію багатьох тисяч польських патріотів і намагання зліквідувати незалежний профспілковий рух, одиноку вільну профспілку в комуністичному світі. У заклику також закликається спільноту, зокрема членів профспілки, носити відзначку „Солідарности" і де тільки можливо підкреслювати вимогу для привернення леґальної діяльности профспілкових бюр. Буяк, суґерує, щоб польський нарід виявляв свій спротив різного роду бойкотами. Наприклад, каже він, кожної середи поляки не повинні купувати офіційної комуністичної преси; а кожного 13-го припиняти працю бодай на кілька хвилин символічного страйку, який рівночасно буде вшануванням пам'яті гірників зі Шлеську й інших жертв у боротьбі робітників проти військової хунти, фактичного керівника державою під теперішню пору.

Такі акції, на думку Буяка стануть початком широкозакроєних всекрайових виступів робітництва у своїй власній обороні і обороні батьківщини. Окреме, але аналогічне звернення до робітництва видала також Катовицька філія нелеґальної профспілки „Солідарність", яка апелює до збільшення протестних акцій, метою яких було б рятування вільного робітничого руху і здобутих робітниками прав, потоптаних тепер комуністичною владою.

Між іншим совєтська преса посилила тепер пропаґандивні напади на „Солідарність" і „ворожі сили", які, на думку „Літературної Газети", знову почали ставити спротив. Численні високі речники польського уряду і Військової ради національного спасіння отримали листовні погрози смерти, — пише згадана газета, — а 43 особи були вбиті „контрреволюційними елементами" від часу проголошення воєнного стану в Польщі. На запит закордонних кореспондентів про 43 вбитих, речник міністерства внутрішніх справ відмовився відповідати. Також польські чинники відмовилися від коментарів чи заява в совєтській газеті висловлює незадоволення совєтської сторони існуючим станом в Польщі. Генеральний прокуратор в уряді Войцеха Ярузельского заявив тільки, що число злочинів в Польській Народній Республіці значно піднеслось в лютому і березні.

Пресові аґентства додатково інформують, що речники Військової ради дозволили дружині Леха Валєнси Дануті відвідати його з маленькою новонародженою донечкою на підваршавській ізоляційній квартирі. Валєнса вперше побачив свою дитину Марію-Вікторію і жартома ганив дружину, що вона мала відвагу вибиратися з нею у таку далеку дорогу з Ґданська до Варшави, але в загальному був задоволений з такого милого і несподіваного побачення.

У світі

КРАЙНЬО ПРАВА ГРУПА БАСКІВ, ЯКА ВИСТУПАЄ проти лівих сепаратистів, повідомила одну газету в Більбао, Еспанія, що це власне її члени підложили бомбу в потязі Париж-Тулюза у наслідок вибуху якої вбито п'ять осіб, а 14 поранено. Французька поліція висловила сумніви, чи ця телефонічна інформація відповідає правді, бо це може бути звичайна провокація справжніх спричинників вибуху, які, одначе, намагаються зіпхнути відповідальність на своїх противників. Французька преса вказує на подібні випадки в Італії, де відбулося декілька бомбових замахів і завжди сліди вели до якихось малознаних правих неофашистських організацій. Дотепер сліди винуватців тих замахів серед правих не знайдено, але є познаки що це були провокації вчинені червоними з метою спрямувати народний гнів про. · правих. У тому напрямі, як подає преса, поліція веде тег. э своє слідство.

ІЗРАЇЛЬСЬКА АРМІЯ ЗАКІНЧУЄ ПІДГОТОВУ передання решти Синайського півострова Єгиптові. Головна передумова звільнення Синайського півострова ізраїльтянами виконана. Нею було створення міжнародної збройної формації, яка перебере охорону ізраїльсько-єгипетського кордону та забезпечуватиме в ньому лад і порядок. Не зважаючи на рішучий спротив Москви, різні держави погодилися прислати свої міцні контингенти вояків для корпусу, який нараховуватиме 2,500 вояків. Більшість намічених контингентів уже є на місці і поволі входить у свої обов'язки. Серед них є вже американці. Також добігає до кінця формування штабу того корпусу. Тепер головним завданням ізраїльських чинників є добитися евакуації цивільних жидівських поселенців. Частина тих поселенців уже вибралася, але є чимало таких, що не хочуть добровільно покинути своїх поселень, хоч уряд дає їм високі відшкодування. Є й такі, які також погрожують насильствами. Але назагал усе посувається вперед і 25-го квітня ізраїльтяни повинні закінчити евакуацію півострова.

ПОРАЗКИ ІРАКУ У ВІЙНІ ПРОТИ ІРАНУ викликують великі неспокої серед урядів арабських країн у районі Перської затоки. Іран, який здобуває очевидну перевагу в тій війні, зовсім не скриває своїх намагань осягнути гегемонію того цілого обширу. А тому що теперішня державна влада в Ірані складається з ісламських фанатиків секти шіїтів на чолі з аятоллою Хомейні, то арабські країни, в яких правлять здебільшого визнавці секти сунні, або інших, як шіїти, поважно занепокоєні. Особливо занепокоєні правлячі кола Савдійської Арабії. Савдійська Арабія — дотепер традиційна монархія, з давно віджилими формами й привілеями правлячої родини, яка складається з коло 5,000 князів. Князь Наєф, міністер внутрішніх справ Савдійської Арабії, опублікував звернення, в якому вказав на небезпеки з такого обороту справи. Він підкреслив, що Іран має не лише політичні амбіції, але також хоче стати домінуючим осередком ісляму.

АКЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ І ЛИТОВСЬКИХ АДВОКАТІВ ПРИНОСИТЬ РЕЗУЛЬТАТИ

Адв. Ігор Раковський з головним предсідником УНСоюзу д-ром Іваном Флисом під час розмов в редакції „Свободи"

Джерзі Сити, Н. Дж. (Л. К.). — Як уже інформовано, адвокат Ігор Юрій Раковський, новообраний голова Українсько-Американського Товариства Адвокатів (УАТА) тоді,відвідавши Головну Канцелярію і редакцію „Свободи", насвітлив справу і трагедію процесів, що відбуваються у федеральних судах ЗСА над т.зв. коляборантами, які, мовляв, співпрацювали з німецькими нацистами під час Другої світової війни, разом винищуючи жидів. Цього ж дня адвокат Раковський також поінформував, що їхнє товариство заплянувало невдовзі вибратися до Департаменту справедливости у Вашінґтоні, щоб прослідити справу процесів і представити її в Капітолі.

І молоді українські адвокати свої пляни перевели в життя, бо коли І. Раковський вдруге, а це в четвер, 25-го березня ц.р., зайшов до редакції, то повідомив, що 10-го березня ц.р., завдяки стараннням представників їхнього товариства і Дзвінці Швед, голові Ліги проти знеславлення українського імени, та Азрі Зерр, заступниці голови Литовсько-Американської Громади в ЗСА їх прийняли цього дня конґресмени.

На зустрічі з конґресменами були: І. Раковський, Іван Шандор, заступник голови УАТА, литовець Ернест Раскавскас з Вашінґтону, оборонець в процесі на Флориди підсудного Казиса Пальціяускаса, як також Дейвид Сирінґер з Чикаґо, Ілл., адвокат із фірми Киркленд і Енніс, оборонець Ліндаса Кайриса в Іллиной та Д. Швед і А. Зерр, делеґати від уже згаданих товариств.

Зустрінулись вони з такими членами Палати Репрезентантів: Джеймсом Лічом (Р., Айова), членом Комісії міжнародних справ та підкомісії прав людини, Романо Маззолі (Д.Кентаккі), членом підкомісії в справах еміґрації при Комісії судівництва, Даном Ландґріном (Р,Каліф.), членом Комісії в справах судівництва, Гемілтоном Фишом (Д Н.Й.), членом підкомісії в справах еміґрації при Комісії судівництва, як і його асистентом Гаррісом Джорданом.

Представники поодиноких делеґацій, розмовляючи з кожним конґресменом зокрема, заявили, що вони прибули до Капітолю, щоб ясно представити справу процесів, що відбуваються над особами зі Східньої Европи, і що їх перепроваджує Спеціяльне бюро інвестиґацій при Департаменті справедливости, а при цьому, щоб домогтися прикорочення і змін у методах, що їх неконституційно вживають під час цих процесів. Представники, між іншим, звернули окрему увагу на це, що під час цих процесів немає на залі лави присяглих, як також, що підсуд-

(Продовження на ст. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Делеґатська „десятка"

Від проголошення 30-ої Конвенції УНСоюзу, яка, як відомо, відбудеться в травні цього року в Рочестері, Н. Й., на сторінках „Свободи" появляються час від часу вісімшпальтові заклики до делеґатів, щоб і вони приєдналися до передконвенційної організаційної кампанії, метою якої є здобути 2,000 нових членів, забезпечених на суму 4 мільйони долярів.

Як правило, більшість делеґатів на Конвенції УНСоюзу — це справжні всенародні парляменти, коли взяти до уваги, що членство УНСоюзу — це справжній перекрій нашої громадської субстанції у ЗСА й Канаді, — становлять відділові секретарі, основа і остоя УНСоюзу. Власне вони у найбільшій мірі, причинюються своєю наполегливою і відданою працею до росту УНСоюзу, а з тим і стану посідання цілої нашої громади. Можливо, що для них пригадка про традиційну „десятку" нових членів — зайва. Але серед делеґатів є особи, які не є секретарями, чи навіть відділовими урядовцями і можливо не мають досвіду в організаційній праці. Але ж знайомства у них є, є й громадський стаж і виробленість, тож не повинні вони мати труднощів у підшуканні „потенціяльної десятки" нових членів і спрямувати до них місцевих організаторів чи секретарів.

У вже понад 88-літню історію УНСоюзу вплелося багато світлих починів, дій і традицій. Одною з таких традицій — це власне своєрідне добровільне зобов'язання вибраного членами Відділу делеґата чи делеґатки дати свій вклад в дальшу розбудову цієї нашої найстаршої і найбільшої організації. Правдоподібно, керуючись цим добровільним самозобов'язанням, союзові піонери і їхні нащадки вже чотирьох поколінь не включали до статуту УНСоюзу вимоги приєднання десятьох нових членів конвенційними делеґатами. Це трактується й до сьогодні — як почуття морального обов'язку у винагороду за надану почесть і права вирішувати про дальше майбутнє нашої організації.

Верифікаційна комісія, яка перевірюватиме кваліфікації делеґатів, не дискваліфікуватиме тих делеґатів, які не придбають традиційної „десятки". Верифікаційною комісією для кожного делеґата і делеґатки хай буде його власне почуття обов'язку, почуття гордости приналежности до нашої найбільшої організації, почуття конечности її дальшого росту для добра всього українства-по цей і по той бік залізної заслони.

ФРАНЦУЗЬКА ПОЛІЦІЯ Й ЗНАВЦІ ВИБУХОВИХ матеріялів перевели основне слідство в справі вибуху бомби в одному з наймодерніших французьких і світових поїздів на лінії Париж-Тулюза. Докладні аналізи виявили, що вибухівка була виключно високого ґатунку, а оперували нею професіоналісти. Таким чином, вибух був не припадковий, але плянований й прецизно виконаний.

З В'ЄТНАМУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО КОНГРЕС Комуністичної партії В'єтнаму закінчився відходом шести членів Політбюра і призначення нових на їх місце. Серед тих, які відійшли є колишній головнокомандуючий і герой Во Нгуєн Джіяп, який правдоподібно пішов на пенсію.

Ярослав Курдидик

НЕБОЄЗДАТНІСТЬ АМЕРИКАНСЬКОГО ЖІНОЧОГО ВОЯЦТВА

Сама дійсність підтверджує, що найбільшими недоліками серед укладу і побудови теперішньої професійної армії, частини якої перебувають у різних мілітарних місцях, а в першу чергу в Европі, становить мішаний склад вояцтва, що складається із чоловіків і жінок. Основну проблему, чи пак особливий тягар для армії, становлять вояки-жінки і цю справу починають у дуже діловий спосіб обговорювати та продискутовувати в американській пресі.

Діло в тому, що в самій тільки Західній Німеччині є 14,350 жінок-вояків, які після належного військового вишколу та окремої технічної підготови, повинні б виконувати свої обов'язки за точним призначенням до різного роду боєвих з'єднань. Генерал Ф. Дж Бравн, головнокомандувач американськими військами в Німеччині, заявив, що справа жіноцтва в армії, це одна з найбільш скомплікованих і дразливих питань, з якими йому доводиться постійно мати до діла.

Якщо йдеться про вояків-чоловіків, — сказав генерал, то справа тут зовсім проста: — „Ти є вояк і твоє діло бути завжди готовим для виконування вояцького обов'язку. Ніяких викрутів ані нарікань на будь-які фізичні недомагання не береться до уваги. Від цих справ є лікар, а коли ти дійсно є хворий, або маєш якесь фізичне пошкодження, лікар опредилить, чи ти можеш виконувати службу, або тебе звільнять від цього обов'язку. Але, розцінюючи практично, з жінками-вояками, справа того роду, що якась частина цих вояків завжди і „неодмінно хронічно недомагає і недописує". У жінок-вояків є деякі дні в кожному місяці, у яких їм прислуговують хворобові дні.

Окремо, не менше скомпліковану категорію в армії становлять т. зв. „вояцькі подружжя", у яких здебільшого обидвоє на службі. Але найбільш предокучливу проблему серед вояків-жінок, в однаковій мірі серед замужніх, як теж і неодружених, створює їхня вагітність, яка доходить до 13 відсотків.

Як пояснювали звітоздавцям, старшини у Головній кватирі в Гайдельберґу, — це велика різниця між вагітною жінкою-вояком, що працює у бюрі, яка може виконувати свої обов'язки, аж до пізніх місяців вагітности і жінкою, яка працює шофером, моторовим механіком, польовим радаристом, чи військовим поліцистом. І, якраз тут виявляються всі скомпліковані недоліки нашої теперішньої 'мішаної чоловічої і жіночої армії'. Жінок, які завагітніють, ми приневолені переводити до легших обов'язків, не згадуючи вже про їхню пізнішу довгу відсутність, перед і після породу. Ми не можемо висилати вагітних жінок до польової служби." У дальшому, старшини теж підкреслили, що саме ці згадані недоліки становлять різницю — в користь вояків-чоловіків, які не мають того роду „розтрати бойового часу", і цим самим їм непотрібно оплачувати за це своєрідне „відсутнє неробство" з військового бюджету...

Старшина з 21-ої Допоміжної бриґади у Кайзерлявтерні, може дещо переборщено заявив, що, ми, мовляв, частину нашої теперішньої армії перемінюємо у „дитячі садочки", а коли наші вояки-жінки завагітніють, ми не знаємо, — чи, як теж і коли, вони з'являться знову на службі?"

Найважливіше, — наголошують американські знавці мілітарних справ, — що „нам ніколи не слід забувати, ані на мент про те, що наша армія в Західній Німеччині є у постійній поготівлі, тобто, що кожний вояк мусить бути приготований для кожночасного поклику". Але виявилося, що під час минулорічних зимових маневрів у Німеччині одна четвертина жінок-вояків не могла брати в них участи тому, що — вони або були вагітні, або мусіли пильнувати вдома малолітніх дітей, чи були „жіночо недиспоновані".

Чималий теж клопіт для армії в Европі, створює приявність 185,000 цивільних мешканців, що являються членами вояцьких родин. Знавці вояцької мобільности підкреслюють, що на повну боєздатність армії складається не лише добрий вишкіл, але в першу чергу її стратеґічна та елястична спроможність, використовувати відповідно всю боєздатність вояцьких кадрів.

ЗСА мусять бути приготованими для того, щоб у випадку загрози їхніх вітальних інтересів, вони були готові на кожний бойовий виклик, включно з морськими і повітряними десантами.

Форма вияву бойових дій в першу чергу змінилася завдяки технологічним здобуткам. Технологія вдосконалила і приготувала ведення майбутніх воєн у великих маневруваннях і їхньому засязі.

І якраз ці зміни вимагають дуже великих зусиль від окремих родів зброї. І ці вимоги не припинюються, а збільшуються.

А коли прислухуватися до аналітиків мілітарних справ, то їм не слід відмовити слушности в їхніх постійних домаганнях, а це: чимскоріш увести обов'язкову військову службу для всіх чоловіків, бо тільки вони можуть перебрати на себе і виконати повністю необхідну ролю в національній обороні. Ці аналітики теж наголошують, що у загальній національній мобільності не слід виключувати теж і деякої кількости жіночого вояцтва, навіть і на дуже важливих допоміжних військових призначеннях, але ніколи у фронтових лініях, або у такій формі, як це сьогодні доводиться бачити в американській професійній армії.

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ В СПРАВАХ ЗБРОЄННЯ більшістю голосів відкинула пропозиції закупу Пентаґоном дуже коштовних антитанкових Апачі-гелікоптерів типу АГ-64, кошти купівлі яких виносили б приблизно 700 мільйонів долярів. Політичні і військові спостерігачі звертають увагу, що це вже друга з черги програ президента Роналда Реґена і Пентаґону в цьому тижні, бо в понеділок, 29-го березня, ця комісія запропонувала зменшити на два більйони долярів видатки на побудову контроверсійних пересувних ляфет для міжконтинентальних ракет типу Титан й інших. Речники Пентаґону, зізнаючи раніше перед цією комісією, сильно обороняли пропозицію закупу 48 Апачі-гелікоптерів, які, на їхню думку, відігравали б важливу ролю в боротьбі з танковими ворожими частинами. Вони підкреслювали, що, наприклад, Совєтський Союз вдержує в Центральній Европі, зокрема у Східній Німеччині, великі танкові з'єднання, яких, у випадку нападу СССР на Західню Европу, не можна буде стримати тільки гарматами, протитанковими базуками чи звичайними джетовими літаками. Тепер, після цього голосування комісії, справа закупу повернулася до плянувальної ради Пентаґону.

Франц Липецький

КАТАСТРОФА ЕКОНОМІЇ ПОЛЬЩІ

Завданням економії є забезпечувати населення необхідними добрами. Теорія і практика економії — це спосіб, в якому дана економія виконує своє просте завдання. Ці обидві функції залежать від широкого маштабу факторів, серед яких центр є підставовим економічним порядком, на якому він побудований. Цей економічний порядок визначає — як добре чи зле положення браку можна під існуючими умовами поборoти. Це називаємо здібністю полегшувати якийсь брак з найбільшою ефективністю, що віддзеркалює якість економічного порядку. Коли полиці з деталічними товарами світять пусткою, коли консументи годинами мусять стояти в черґах, щоб дістати необхідні товари, коли поширюваний чорний ринок визначує, які товари є доступні різними шляхами.

Якщо це все досягнене, можна сказати, що справді економія реаґує в надзвичайно патологічний спосіб. Рід провалу економії, який Польща ще переживає, не є природним явищем, ані не базується на історичній неминучості, голошеній діялектичним матеріялізмом. Економічний провал з'являється нагло, мов раптова повінь. Такий провал розвивається, триває довший період часу і його попереджують різні алярмуючі сиґнали.

Щоб зрозуміти упадок економії у Польщі, треба зосередитися на одному питанні. Невже ж польський уряд не міг збагнути сиґналів невдачі і не переніс їх в акцію, яка могла запобігти лихові, або його зовсім уникнути. Можемо припускати, що з певних причин економічний порядок, базований на центральному плянуванні, є надзвичайно жорстокий, має низький рівень свободи і посідає кілька автономних елементів.

Натура центрально-адміністративної економії — нерухома, процедури плянування провокують паралітичну негнучкість тому, що ці процедури і процеси є пов'язані з могучою бюрократичною структурою. А бюрократія, яка думає разом з фотелем, на якому вона сидить, підкріплює притаманну негнучкість системи. Концепти розмахової реформи включають часом інтенцію вивантажування великих сеґментів такої бюрократії в добриво історії. Бюрократи, на всякий випадок, мають тільки елементарну інклінацію ловити сиґнали і переносити із до властивої міри економічної політики. Їх головною ціллю є пережити і продовжувати виконування функцій, які треба вважати абсолютними. Консеквенцією адміністративних цін є це, що система як цілість, втрачає свою підставову вартість. А що кошти складаються з цін, то коли їх визначує адміністрація, ціла система не має тривалої бази на структуру коштів. Уся соціялістична економія робить ті самі помилки. Польща тільки попала у вийняткове драматичне положення. Інший комплекс проблем походить з факту, що економічні системи не є тільки організаційними структурами, вони завжди репрезентують і актуалізують також ідеологічні вартості, вони є, можна сказати, ідеологічно гіпнотизованими явищами.

Марксизм — це підставова система, якій підлягають існуючі соціялістичні економії і має свої власні догматичні концепти, які доводять до людських конфліктів. Було б перебільшуванням твердити, що адепти Маркса, які домінували над „раєм" східньоевропейських робітників від кінця Другої світової війни, за лишили давну візію того гуманного соціялізму, який зрезиґнував із імаґінації бородатих філософів.

З МОГО ВІКНА
Іванна Савицька

Крізь вузеньку шпаринку...

(Картина сучасного)

Літак був набитий по вінця різноманітним людом, молодим і зо зморщками, сонним і „круть, та верть", що вештався сюди й туди, забиваючи скуку. Хто читав, встромивши ніс у газету, хто листкував журнали, або роздивлявся по людях (як оце я), і шукав цікавих облич.

А кожне людське обличчя, одяг і руки, то окрема рентґенівське кліше, яке і без світла говорить саме за себе.

Ось, оцей повновидий добродій в грубій, кратчастій сорочці, з подвійним кругленьким підборіддям чекає на добрий сніданок. Столик розкритий і він бубонить на ньому незґрабними, грубими пальцями, ненажера якась...

Пан і пані, що сидять поруч мене зразу нав'язали розмову, що торочиться мов старомодна панчоха, і кінця тій розмові невидно. Слово за слово зачіпається, гейби очко за очко в панчосі, — вони не супружжя, ґарантувати можна.

А молоденька пара аморозно щебече, обсипає себе компліментами і виручує одне одного при сніданку. Цілий сніданок переплетений усміхом, словами „дарлінґ" і „гані", і піду навіть об заклад, що тих двоє забуло за цілий світ і нікого довкола себе не бачать. Любов Любов! Чому триваєш так коротко?

І засмучена пані, чорна суконка, під очима колісцята— теж чорні, згусток журби і сліз по коханій особі.

Контрасти, контрасти, довкола мене — контрасти і прозорі кліше, часто — з темними плямами...

Ось під вікном — дитинка з хвореньким вушком, голівка вся в перев'язці, плаче та й плаче, бо хворе вушко болить. Зо шпиталя везе мати, приколисує, присипляє як може.

Усім надокучив цей плач, і стюардеса, нахилившись над мамою, тихенько каже:

— Може бандаж затісний, кров протекла, в літаку їде лікар, він радо перев'яже голівку.

— Ні, ні, не треба, дайте, будь ласка, трохи соку, це все.

Мати заколотила в склянці якусь-там біленьку „маґію" і дитятко заснуло.

Літак не летів, а стояв гейби на місці, тільки тікало небо і хмари тікали внизу, пасажири поснули, та вже світельця горять: — Прив'яжіть пояси, не куріть, їдемо вниз.

На летовищі всі прямували до виходу. Закохана пара.притулившись ще ближче попрямувала там, де чекають таксі, кратчастий фармер поїхав східцями вниз по свої здоровенні валізи, „він і вона" попрощавшись поцілунком в лице обмінялися телефонами, пані в чорному простягнула комусь свою тонюсеньку ручку, а маму з дитинкою взяло під руку двох дебелих мужчин, жінка забрала дитятко, і вони безгомонно щезли на поліційній станиці.

Моє репортерське око слідкувало за подією далі і крізь вузеньку шпаринку, кудою звичайно пролазять поліційні вістки, продісталася чутка, що дитятко було здорове, а під бандажами, що обвивали голівку була захована — кокаїна.

Телефони Маямі-Ню Йорк працювали весь час.

Бідне дитятко, — правда?

ПРО ТЕ І ТАМТЕ

Про Батька Тараса і вікові критерії

Ось закінчили ми саме місяць березень, а з ним традиційні відзначування Шевченка. Ще дещо припізнено заверушують ці святкування наукові інституції, але що спізнення належить до нашої національної традиції, то ніхто тому не дивується.

Чи це нам так здається, чи таки справді Шевченкові Дні у нас щораз скромніші і щораз менше для них зацікавлення? Колись Шевченківське Свято або як хочете, Академія, було кульмінаційною точкою нашого культурного життя. Сьогодні, при повені імпрез та десятках організацій, що навипередки щось влаштовують, щоби показати свою активність — відзначування Шевченкових роковин зійшли на задній плян.

Не згадуймо, однак, як було „колись", бо кажуть що це — найгірша ознака старости. А власне, кажучи, саме критерії тієї старости викликали у нас дивні міркування „про те і тамте".

Бо коли свята в поклоні Шевченкові тепер відбуваються в першу чергу, для української шкільної молоді то цікаво, як ми їй його представляємо та як вона його уявляє. Звичайно, уява про людину твориться з його світлини чи портрету, а щойно в другу чергу з його творчости. Як можна уявляти собі Шевченка, дивлячись на популярні його портрети і фото з вусами і баранковою шапкою, коли ще до того говориться і співається про „Батька Тараса"? Ясне, що, для більшости молодих поколінь, Т. Шевченко був і творив старою людиною і рідко вони свідомі того, що наш найбільший поет стояв на вершинах своєї творчости у 30-их роках життя, а закінчив його, не осягнувши навіть п'ятдесятки. Розуміється, що так воно є, то це вина нашої інтерпретації, яка довгими роками ішла традиційно і по лінії найменшого опору.

А тим часом вікові кри-

(Продовження на ст. 4)

Ольга Соневицька

У ГОСТИНІ В МИСТЦІВ

(У світлу пам'ять Петра Андрусева)

Усякі діла і орудки я закінчувала вже полагоджувати, тільки ще справу виступу на концерті Наталі Андрусів залишила накінець. Так сказати б „на десерт".

До наступного автобуса маю годину часу, отож сідаю в телефонній будці, кладу на всякий випадок перед себе три „дайми", бо справа вимагає довшого обговорення, а тому що пані Наталя — моя мила приятелька, то напевно попри мистецькі справи прийдеться порушити дещо — і з приватного репертуару.

І якщо телефонна трубка не розкололася надвоє, то це хіба тільки заслуга найновішої техніки матеріялу...

— Бійтеся Бога, як же це, ви хочете тільки, отак телефонною розмовою усе збути і навіть не зайти до нашої хати? — Це просто скандал! — протестує вона повним голосом. — Немає ніякого викруту, що квапитесь додому, що не орієнтуєтесь як слід у нас у Філядельфії. А зрештою... Петре, Петрусю, — чую у трубку, — їдь швиденько... А де ви тепер знаходитесь?

— Та на кінцевій станції автобусів, коло Сити Голу...

— Отже, Петрусю, їдь швиденько до кінцевої станції автобусів і вітром привези гостю до нас!

„Ого! Пропав мій автобус до Ню Йорку, і то не один...— думаю собі, але в дусі я вдоволена, що зовсім несподівано відвідаю наших милих мистців в їхньому домі."Не минуло й 20 хвилин — і я вже сиджу в авті.

Їдемо справді „вітром". Нарешті авто зупиняється перед чепурним домом і пані Наталя вже з веранди сердечно мене вітає.

Входимо додому. Як мило в кімнатах! Повно сонця, квітів. А скільки картин на стінах! Видно, що пані Наталя тількищо закінчила співати: фортепіяно відкрите, спів і музика ніби ще бринять у повітрі.

Попадаєте зразу в її полон, бо вона наче живе срібло. Ось провадить мене в свій городець. Городчик маленький, але такий, як на картинці. В одному розі-кущ жовтооких купчаків, в іншім — віночком чорнобривці. В кутку присіли незабудьки...

Вертаємося до хати. В їдальні прибраний стіл, накритий на більше осіб. „Хіба ж не для мене стільки тарілок", — думаю.

А ось саме і входять гості і я чую, що складають побажання. Мені ніяково, бо не знаю, в чому справа.

— І я бажаю вам усього найліпшого, найкращого якнайщиріше, але...прошу, скажіть мені, яке це у вас свято?

— Адже сьогодні 8-го вересня, Наталчині іменини... — каже мені сусідка.

От як це я потрапила на таку милу нагоду, нічого не прочуваючи, та ще й з першою візитою. А господиня і припрошує, і прихвалює, і розважає гостей, бо вона в цьому майстер.

Розмова проходить на різнорідні цікаві теми, а я й забула, що мене чекає ще дорога. Вже і місцеві гості починають розходитись, а мене ніяк не хочуть пустити.

— Автобуси їздять щогодини, а ви напевне не так швидко будете в нас, — переконують мене. Але, правду сказати, то й мені не дуже хотілося виходити з такої милої і гостинної хати.

— А чи можна подивитися на вашу студію? — питаю маестра Андрусева. Йдемо нагору. Просторі кімнати заповнені образами, проєктами, рамами, скрізь і пензлі, і фарби, коротко: ми зайшли в царство артиста-маляра. А в вітальній кімнаті, перед студією, на почеснім місці, бачу два чудові, оригінальні портрети, що так і приковують до себе мою увагу. Від них віє така щирість, така сердечність, ніби я їх віддавна вже знаю, ніби вони живі.

— Хто це? — питаю мистця.

— Це мої батьки! — відповідає з гордістю — Уже в останній хвилині перед виїздом на еміґрацію я скочив додому, щоб зробити собі на пам'ятку їх портрети. Бо — напевне вже більше їх не побачу...

Я мовчки клоню голову перед сином, що з такою пошаною, з таким пієтизмом ставиться до своїх батьків. Хвилина тиші — , ніби ми всі перенеслися на мить до Камінброду під Львовом, до рідної хати нашого мистця, додому його батьків. Згодом кидаю несміливо питання:

— Чи не могли б ви дещо розказати нам про себе? Мистці часто мають бурхливе життя. Напевне і ви можете багато дечого оповісти. У мене вже була нагода з вашою милою дружиною ближче познайомитися. Ще перед кількома роками, коли вона виступала зі своїм концертом у нашім Літературно-Мистецькім Клюбі в Ню Йорку, а їй акомпаньював покійний професор Роман Савицький. Ніколи не забуду того вечора. Можна сказати, — два солісти концертували одночасно. Ваш Моцарт, пані Наталко був такий перлистий і ніжний, що я спонтанно дала вам левкою, яку саме мала в руках. І з того часу ми заприязнились. А потім я ще довідалася, що пані Наталя не тільки мистець у співі, але й у білім спорті і що саме на конкурсових змаганнях тенісу у Львові вона полонила серце свого чоловіка. Але вертаюся до мого прохання

— Розкажіть нам, маестро, дещо про себе!

Пізній вечір: затишно і спокійно. Бічна лямпа кидає лагідне світло на кімнату. Сідаємо в сутінках, де хто хоче, і на канапі, і на табуретах. А мистець починає оповідати.

„Коли я восьмилітньою дитиною загубився від своїх батьків у 1915 році в часі Першої світової війни, як нас вигнали з села, бо там мав бути фронт, то з того часу я перейшов усякі дивні дива..."

Він розказує, ніби малює нам, усі деталі переживань загубленої дитини, його голос пливе рівно і спокійно, а ми слухаємо приворожені, бо перед нами пересувається, як на фільмовій стрічці, дивна казка, неймовірна історія.— І як кубанські козаки знайшли заплаканого хлопчину в рові, і як взяли на коня та відвезли раненого до лікарні в Рівнім, і як потім попав до Москви на збірний пункт загублених дітей, а по трьох місяцях — у Рязань, у приют для бездомних дітей, що був під протекторатом Великої Княжни Тетяни Миколаївни. А далі, три довгі роки перебування в тім далекім, чужім світі, де міг говорити тільки російською мовою, дарма що на дні душі хлопчина чув, що він ніяк не належить до тієї групи людей, серед якої жив. І як одного разу, припадком, попав у його руки Гоголів „Тарас Бульба", як пробудилася у ньому національна свідомість, як він не почувався вже більше тільки „австріяком", — бо так його називали однолітки в приюті, — а згодом як ближче познайомився з кількома хлопцями з Галичини і Волині, а вони, пригадавши собі наші коляди „Бог предвічний" і „Нова радість", зачудували цілу Рязань колядою на Різдво. А потім революція, що застала його там, далеко від рідної землі, і полонені офіцери польського походження, які перебували там у таборі, взяли його до себе, заінтересувавшися зшитками його рисунків, які завжди при собі носив та довідавшися, що він з-під Львова. А потім як він з ними по довгих місяцях подорожі серед різних пригод у часі революційних переворотів дістався накінець до Варшави, як у часі перебування в сиротинці в Варшаві одного разу виїхав до табору з польськими пластунами і, коли там казали писати до родини, гірко заплакав, відчувши, що не має взагалі до кого писати поздоровлення. І як при допомозі пластового виховника він спробував написати до громадського уряду (з труднощами пригадавши собі назву села) і запитав, чи нема там часом когось з його рідних. І яка велика радість його була, як по роках стрінувся з батьками і ріднею, а при тому великий жаль, що не вмів до них промовити рідною мовою. бо розмовляючи спершу по-російськи, а потім по-польськи, він забув рідну мову. Однак уже бувши учнем гімназії в Варшаві, він приїжджав щороку на вакації до батька і завдяки братам Курдидикам, Анатолеві і Ярославові, та іншим українським студентам став свідомим українцем. І як на конкурсі 280 кандидатів знайшовся між 17-ма прийнятими до Академії Мистецтва, що її закінчив у 1936 році, отримавши стипендію від Митрополита Андрея Шептицького...

Заслухавшись, забуваємо про час і годину. І коли знову розблискує світло, ніхто з нас не ховається зі сльозами, бо не тільки ми, гості, втираємо сльози, але й пані Наталя зворушеним голосом признається: „Скільки разів я слухаю історію життя мого чоловіка, не можу стриматися від сліз".

— Маестро, — кажу, — але ж ви чудово оповідаєте. Пишіть, ради Бога! Доконче спишіть усе, воно ж може бути темою для найцікавішого фільму!

Мистець потішає мене, що він списує окремі фраґменти, а колись, як буде мати більше вільного часу, постарається запрезентувати нам свою біографію з власноручними ілюстраціями.

Зворушена залишаю гостинний дім, а дивна історія життя нашого мистця і досі — в мене перед очима.

А. Гарас...

(Продовження зі стор. 1)

вали, що стисло співпрацювали з головою Округи.

Касир Дмитро Мушастий говорив про стан каси, сальдо якої виносило 261 дол. За Контрольну комісію вичерпний звіт зложив голова С. Івасечко. Всі касові прилоги знайдено в найкращому порядку, і тому він поставив внесок на уділення абсолюторії членам уступаючої Управи з признанням.

В дискусії над звітами членів Управи слово забирали М. Дубик і І. Ганич.

Голова президії А. Гарас запросила далі до слова головного промовця д-ра Мирона Куропася, що є першим заступником головного предсідника УНСоюзу. Свою промову д-р М. Куропась почав дотепно тим, що „дух Куропасів в Лігай Веллі був вже давно", а це тому, що його дідо Віктор Мигаль був основоположником, а відтак першим секретарем 137-го Відділу Т-ва ім. Богдана Хмельницького в Істоні, що був заснований в березні 1913 року.

В його зауваґах до присутніх членів УНСоюзу, деякі з яких були членами Визвольного Фронту, д-р М. Куропась зробив перегляд майже чотирирічної праці Адміністрації д-ра І.О. Флиса, Екзекутиви, яку він очолив на 29-ій Конвенції, і промовець ствердив безсумнівно, що протягом першого року цієї Екзекутиви всі зусилля робив д-р І. Флис, щоб розвинути клімат братерства в Головному Уряді. Важливим кроком у тому напрямі було створення Спеціяльної Організаційної Комісії, складеної з представників найрізноманітніших поглядів, становлячи перекрій усього союзового членства. Маючи завдання рекомендувати конструктивні зміни в підході до справи приєднування нового членства до Союзу, ця Комісія зустрічалася на нарадах п'ять разів протягом того першого року.

„Ми всі погоджуємося на тому, що ми втрачаємо членство, — казав д-р М. Куропась, — і що ми мусимо знайти шляхи, як зупинити цей процес і обернути його в інший бік. Ми вивчали такі успішні братські організації, як Сини Норвеґії і Греко-Католицький Союз і випрацювали цілу серію рекомендацій-порад, що їх ми подали Головному Урядові УНС в травні 1979 року. Деякі з найбільш конструктивних пропозицій вийшли від тих членів Головного Уряду, які є теж членами Визвольного Фронту. Але потім з невідомих причин, — продовжував д-р Куропась, — дух братерської співпраці припинився. Починаючи з нарад того травня 1979 року, одинадцять членів Головного Уряду — всі пов'язані з Визвольним Фронтом, — здається зайняли поставу, протилежну до інтересів УНСоюзу. Всі вони постійно підтримували УККА, а не позицію УНСоюзу в справі Валентина Мороза і XIII Конґресу."

На цьому пункті виступу д-ра М. Куропася його перервала А. Гарас, яка зробила йому увагу, щоб він стримався від „політичних дискусій", тримався стисло союзових справ. „Це і є союзові справи, — відповів д-р М. Куропась, — життєво-важливі союзові справи і питання, які визначать майбутнє нашої організації".

З черги до слова був запрошений організатор Союсу С. Гавриш, який говорив про працю Округи та її клопоти в зв'язку з тим, що більшість секретарів є в старшому віці. Говорячи про загальні справи УНСоюзу, він наголосив, що треба нам братолюбія і всіх шанувати, що працюють на користь Союзу, і спільними силами розбудовувати передову установу, якою є УНСоюз. Він говорив про плян праці на біжучий рік і що Округа повинна придбати 70 нових членів. По день нарад є вже придбаних 15 членів і це є добрий початок. Також він висловив подяку всім Відділовим урядовцям за придбання 40 членів в минулому році.

Після доповіді були запити до д-ра М. Куропася і речева дискусія. В. Заґводський сказав, що він, як член Управи 288-го Відділу, коли приходив на такі збори, то представники з Головного Уряду УНС завжди говорили про нових членів, а тим разом, член Екзекутиви, мовляв, того не говорив, а „говорив про політику". Подібно говорив Саварин Кілик, що він, мовляв, хоч проїхав 50 миль дороги з Редінґу, щоб почути, як розвивається Союз, але того не довідався". Микола Дубик натомість був іншої думки, він приїхав також з Редінґу і може сказати, що д-р М. Куропась говорив добре. Невдоволеним з доповіді був ще В. Кацапир.

Дискутантами були Д. Мушастий, А. Гарас і І. Ганич. Всі одержали відповіді від д-ра М. Куропася, який ще додав до своєї доповіді, що злука двох Братських Союзів — УНС і УБС, є на добрій дорозі, та що Екзекутива робить заходи будувати на Союзівці „Кондомініюм" для пенсіонерів.

На закінчення нарад А. Гарас висловила подяку в імені новообраної Управи за довір'я і апелювала до всіх віддано працювати для добра УНСоюзу.

Збори закінчено молитвою і відспіванням „Многоліття" для голови 147-го Відділу Анни Саґан з нагоди її уродин.

Відтак всі були запрошені до перекуски-гостини, яку приготовив секретар 288-го Відділу Д. Мушастий з допомогою інших відділових урядовців. Під час гостини далі продовжувано розмови на союзові теми, і тут д-р М. Куропась мав нагоду вести дискусію з поодинокими союзовцями на різні пекучі теми. І хоч в час дискусії відразу по доповіді відчувалося напруження, то під час перекуски всі були знову приятелями і добрими членами Союзової родини.

Акція українських...

(Продовження зі стор. 1)

ний повинен мати право п'ятого додатку до Конституції, як це і є зрештою у загальних кримінальних процесах, тобто, що він може відмовитися проти себе формально свідчити. Вони теж заторкнули дуже важливу справу, тобто вказавши на те, що федеральні суди повинні позбутися надто ліберальної інтерпретації евіденції совєтських свідчень, що їх вони приймають без ніяких застережень, вживаючи їх супроти підсудного американського громадянина.

Конґресмени були заскочені цими інформаціями і приобіцяли, що вони вглянуть у справу цих процесів, як і теж просили доставити їм якнайбільше інформацій. Вони також заявили, що після перегляду отриманих матеріялів, вони будуть домагатися публічних переслухань, які вони будуть спонзорувати.

Останньо, — як це сказав І. Раковський, — є вже деякі полегші в цих процесах, бо недавно федеральний суд призначив для підсудного оборонця. Перебуваючи в Капітолі, — в дальшому говорив І. Раковський, — делеґати підкреслили неконституційність евентуального договору поміж ЗСА і Західньою Німеччиною, щоб обвинувачених у воєнних злочинах, на пропозицію Сімона Візенталя, жидівського активіста, передавати для дальшої розправи німецьким судам.

На відхідному І. Раковський висловив свої сподівання, що конґресмени вглянувши в неконституційність метод у перепроваджуванні цих процесів, почнуть свої кроки в напрямі переведення реформ і, заінтерпелювавши в цій справі, доб'ються встановлення публічних переслухань, а з цим і справедливости.

ПОГОЛОСКИ ПРО НЕДУГУ ЛЕОНІДА БРЕЖНЄВА та його перебування в шпиталі прибирають на правдоподібності. Минулого тижня не було звичайних рапортів у совєтському телебаченні з повороту Брежнєва з Ташкенту. Такі рапорти з багатою телевізійною ілюстрацією ввійшли були в закон інформаційної системи СССР. Цим разом їх зовсім не було. Так само звернув на себе увагу факт, що д-р Євгеній Хазов, віцеміністер здоров'я, який належить до лікарів, що піклуються здоров'ям Брежнєва та інших совєтських достойників, не виїхав на конференцію лікарів у Англії, хоч підготова до його виїзду закінчилася й вже були повідомлення про його намірений виїзд. У зв'язку з поголосками про недугу Брежнєва, — найбільше говорять про удар мозку, — знову стало актуальним питання, хто буде його наступником. Найбільше голосів вказують на близького співробітника Брежнєва, Константина Черненка, який мав би виконувати обов'язки генерального секретаря принаймні до обрання когось нового на цей пост. Совєтська владна система не знає заступника головного лідера, який мав би всі права перебрати цей пост.

Відбулися Загальні збори 114-го Відділу УНС у Чикаґо

В неділю, 21-го лютого ц. р., після Служби Божої в українській православній катедрі св. Володимира в Чикаґо, членство 114-го Відділу попрямувало до шкільного приміщення, щоб вислухати звіти про працю в минулому році Управи Відділу та оцінити їх труд.

Як і кожного року, збори відкрито молитвою та вшановано пам'ять померлих загальним співом „Вічна пам'ять" у супроводі о. диякона В.Ільчука, прочитавши ім'я, зокрема, кожного померлого.

Вибрано президію зборів: голова — головний радний інж. А.Дорошенко; секретар Г.Репа. Прочитано протокол з попередніх зборів, який одобрено одноголосно присутніми. Запрошено до столу почесного голову М.Трачука та гостей — голову Окружного комітету М.Ольшанського та інж. С.Куропася.

Привітавши всіх присутніх, М.Ольшанський зазначив, що дуже приємно бути учасником Річних зборів в 114-му Відділі, бо тут вирішуються та обговорюються поважні справи в згоді, а що найголовніше — 114-ий Відділ є єдиним Відділом в УНС, який має стипендійний фонд і щороку уділяє стипендію для навчання у високих школах. Уділено вже 6 стипендій.

Звітували уступаючий голова Ю.Боєчко та фінансовий секретар Ольга Бережан. Їхні звіти були короткі, вичерпні та зрозумілі. Голова Контрольної комісії К.Ліщина на підставі перевірки всіх документів приходів та відходів, вніс пропозицію уділити абсолюторію уступаючій Управі, що присутні прийняли одноголосно.

Слідували різні запити, на які давав вичерпні задовільні відповіді голова Окружного комітету М.Ольшанський, інж. С.Куропась та головний радний інж. А. Дорошенко.

На заклик Централі УНС виділити з відділової каси на наглу потребу українцям у Польщі чи в австрійських таборах В.Маслянчук запропонував пустити листу збірки, що принесло 100 дол. які негайно переслано до Централі.

Вибрано нову Управу Відділу на 1982 рік, а саме: І. Сірик — предсідник, Т.Григор'як — заступник предсідника; фінансовий секретар — О.Бережан; М.Ляшенко — заступник секретаря фінансів, відділовий секретар Ю.Боєчко; Г.Репа — рекордовий секретар.

Контрольна комісія: К. Ліщина — голова; С.Чупейда та Д.Костенюк — члени. Новообраний предсідник подякував за довір'я і на пропозицію Ю.Боєчка закрито Збори.

Приступлено до місячних Зборів, на яких вибрано двох делеґатів та двох заступників на Конвенцію УНС. Делеґати — Іван Сірик та Ольга Бережан; заступники — Теодор Григоряк та К.Ліщина.

Новообраний предсідник подякував за вибір і запросив всіх присутніх на перекуску та напитки.

Невтомні працівники смачних виробів мали нагоду бачити, як їх труд був оцінений присутніми, завдячуючи О.Бережан, А.Троян, І. Сірику та Ю.Боєчко.

Нема то як після Загальних зборів 114-го Відділу за столом зі смачною перекускою.

Г.Репа

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ДЛЯ СПРАВ БЕЗПЕКИ висловила свою думку, що якщо Адміністрація президента Роналда Реґена бажає підписання нового договору з Совєтським Союзом про зменшення стратегічної нуклеарної зброї, хай приспішує процес переговорів у цій справі, поки ще живе 75-річний Леонід Брежнєв. Інші совєтські речники, зокрема ті, які дуже залежні від підтримки армії, можуть вести цілком відмінну від теперішньої політику і переговори в майбутньому не матимуть жадного вигляду на успіх.

В оголошенні з дня 1-го КВІТНЯ 1982 року, у списку жертводавців, помилково подано суму жертводавців.
Має бути:
На Патріярший Фонд зложили:
Збірка замість квітів на могилу
бл. п. д-ра МАРКІЯНА МІҐОЦЬКОГО в Ню Йорку,
переслав д-р Роман Осінчук:
по 100.00 дол. — д-р Остап і Віра Тершаковець, д-р Остап і д-р Андрій Баран, д-р Михайло Гук, Мирослав Івасиків, д-р Володимир і Дарія Гойдиш.

У глибокому смутку повідомляю Родину, Приятелів і Знайомих, що дня 26-го березня 1982 року, в Зальцбурґу, Австрія, помер мій Найдорожчий ЧОЛОВІК

бл. п.

РОМАН ЮРКЕВИЧ

б. надлісничий в Рафайлові, біля Надвірної, нар. 20-го грудня 1885 р. в Сухариці, Зах. Україна.

Горем прибита —
дружина — СОФІЯ ЮРКЕВИЧ

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що дня 1-го квітня 1982 року, упокоївся в Бозі, на 91-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ПЕТРО СМОРОДСЬКИЙ

Полковник Армії УНР, в'язень большевицьких тюрем, начальник штабу — Поліської Січі УПА (1941), Генерал Значкової Української Вільного Козацтва та відомий громадський діяч на рідних землях і в ЗСА.

ПАНАХИДИ в суботу, 3-го квітня, о год. 7:30 веч. і в неділю, 4-го квітня 1982 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні McNerney — Burnadz, 371 Lakeview Avenue, Кліфтон, Н. Дж.

ПОХОРОН в понеділок, 5-го квітня 1982 р., о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви Вознесіння в Кліфтоні, а опісля на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина — ОЛЬГА
син — МИРОСЛАВ і
внучка ОЛЯ

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів та Знайомих, що після тяжкої недуги відійшла у Вічність, 22-го березня 1982 року, по полудні наша Найдорожча ДРУЖИНА і ДОНЬКА

бл. п.

НІНА ЯРИНЮК

з дому КРОХМАЛЬ

народжена 14-го жовтня 1930 р. в селі Княже на Волині. Покійна була членкою УНСоюзу в Чикаґо, Ілл.

Опечалені:
ІВАН — муж
МИХАЙЛО і ДАРІЯ КРОХМАЛЬ — батьки
СОНЯ ПЕТРУША з Родиною
Ближча і дальша Родина в Україні й Америці

У глибокім смутку повідомляємо Рідних і Знайомих, що в понеділок, 29-го березня 1982 року, на 84-му році життя відійшла у Вічність наша Найдорожча

МАМА І БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ ХАНДОГА

з КОРЕЦЬКИХ

народжена в Бібрці, Зах. Україна.

ПАРАСТАС відправлений в похоронному заведенні Manumaker and Carlough, 31-го березня 1982 р., о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН з української греко-католицької церкви свв. Петра і Павла в Спрінґ Валі, Н. Й., по СЛУЖБІ БОЖІЙ о год. 9-ій рано на український цвинтар св. Духа в Hamptonburg, New York.

Горем прибиті:
син — інж. ЯРОПОЛК з дружиною і дітьми
доня — мґр фар. МИРОСЛАВА
син — інж. ЕДВАРД з дружиною і донею

ПОДЯКА

Дня 22-го лютого 1982 р. з Волі Всевишнього, по довгій і важкій недузі відійшла на Вічний Спочинок наша ДРУЖИНА І МАТИ

бл. п.

ЕВГЕНІЯ АНАСТАЗІЯ СКАЛЬЧУК

Глибоко зворушені великим виявом пошани до Покійної, великою та численною участю наших громадян в усіх похоронних обрядах, зложенням поважних датків у пам'ять Покійної на різні цілі та великим числом пожертвованих Заупокійних Богослужб — щиро дякуємо усім Друзям, Приятелям, Знайомим, Представникам організацій та численній Громаді.

Наша перша подяка Преосв. Кир Робертові, о. д-рові І. Біланичеві та о. протопресв. Т. Барилякові за відвідини і уділення Св. Тайн Сповіді і Причастя Покійній у лічниці.

Впреп. о. Т. Барилякові і о. Т. Лончині за відправу Парастасу і Поминальної Служби Божої в церкві, а особливо о. протопресв. Т. Барилякові за тепле і зворушливе прощальне слово про Покійну в церкві — щира подяка.

Дириґентові церковного хору Е. Білинському та усім Хористам подяка за звеличання похоронних обрядів своїми співами.

Щира дяка промовцям: п. Ірені Райнер, яка тепло і щиро, добре виголошеним словом попрощала Покійну від гімназійних товаришок на Парастасі, п. М. Ковальчину, представникові організацій УВФронту, який прощав Покійну на цвинтарі — над свіжою могилою, п. Б. Казанівському, який тепло, щиро та яскраво начеркнув образ життя та еміґраційних гараздів в час негайно після Другої світової війни, та дир. Б. Тодорову, який попрощав Покійну від СУК „Провидіння".

Дякуємо родинам: М. і К. Штинь, д-р П. Гевка, інж. І. Король, мґр. М. і Т. Кузьмович, Маня, Реґі і Меля Межинські, Дж. Келлі та голові і працівникам Доббінс Бизнес Едукейшен Департаменту за коші і вінки квітів, зложених на свіжу могилу Покійної.

Щира дяка усім Жертводавцям, які в пам'ять Покійної зложили щедрі датки на в низу подані цілі.

Особливо сердечно дякуємо так численним українським та американським приятелям-жертводавцям на заупокійні Служби Божі в церквах і костелах.

Щиро дякуємо нашим добрим Друзям, які в холодний лютневий день зайнялись переносом домовини Покійної в похоронному заведенні, в церкві і на цвинтарі, а саме: Б. Казанівський, Мих. Ковальчин, С. Гавриш, Б. Тодорів, І. Бабяк та І. Дубіль.

Преп. Сестрам ЧСВВ, а особливо Впреп. Сестрі Дії щира дяка за поміч і зразкову організацію поминок, а паням: І. Козак, О. Казанівській та Е. Лукавській щира подяка за печення і доставу на поминки тортів і солодких печив.

Дякуємо п. Б. Казанівському за вміле та добре виконування обов'язків господаря поминок-тризни.

За дбайливий догляд, за старанну опіку і лікування Покійної, часто безкорисно і часто в пізні, нічні, тобто позаурядові години, особливо глибока та щира подяка лікарям: д-рові М. Войтовичеві та д-рові В. Салякові, які всіми можливими способами та засобами старались облегшити терпіння Покійної, головно в останніх тижнях Її туземного життя.

Щира дяка усім Друзям, Приятелям і Представникам організацій за так численно надіслані вислови співчуття нашій Родині, і тому, що фізично було майже неможливо їм листовно подякувати, прохаємо їх прийняти нашу подяку цією дорогою.

Щира дяка інж. Ігореві Королеві, який з Детройту з цілою родиною прибув на похоронні обряди.

ПІДСУМКИ ПОЖЕРТВ:

1) Згідно з волею Покійної, наша родина замість квітів на свіжу могилу зложила такі датки:

Фонд Оборони України	$100.00
Патріярший Фонд	100.00
Український Народний Фонд	100.00
Фонд будови церкви св. Миколая	100.00
Манор Джуніор Коледж	50.00
Разом	$450.00

Крім цього, ще вплинули датки-пожертви в пам'ять Покійної:

1) Фонд Оборони України $100.00
по 25 дол. — М. Дяків;
по 10 дол. — І. Бабяк, М. і Е. Ваповський, І. Дубіль, Б. Казанівський, М. Ковальчин, інж. Р. Кравців і М. Мак;
по 5 дол. — Б. Тодорів.

2) Патріярший Фонд $50.00
по 25 дол. — М. і К. Штинь, М. Куриляк з родиною.

3) Український Народний Фонд УККА $15.00
по 15 дол. — Т. і І. Івасів.

4) Фонд будови церкви св. Миколая $80.00
по 25 дол. — І. і І. Попчук;
по 20 дол. — Е. і І. Козак;
по 15 дол. — Я. і О. Сімеонідес;
по 10 дол. — М. і І. Козоріз та Н. Личик.

5) Пожертви на Заупокійні Служби Божі в церквах і костелах $512.00

ЗАГАЛЬНІ СУМИ ПОЖЕРТВ НА ПООДИНОКІ ЦІЛІ:

1. Фонд Оборони України	$200.00
2. Патріярший Фонд	150.00
3. Український Народний Фонд УККА	115.00
4. Фонд будови церкви св. Миколая	180.00
5. Манор Джуніор Коледж	50,00
6. Богослужби в церкві св. Миколая (60)	368.00
7. Богослужби в інших церквах (3)	20.00
8. Богослужби в костелах (11)	124.00
Усі датки і пожертви на Заупокійні Богослужби	$1207.00

Нехай Всевишній винагородить усіх своїми щедрими ласками!

З глибокими висловами вдячности:
ІВАН — муж
БОЖЕНА ІВАННА — донька
АНДРІЙ ЯРОПОЛК — син

Український Музей-Архів у Клівленді

Відбуті у неділю, 7-го березня, шості звичайні Загальні збори Українського Музею-Архіву у Клівленді, що закінчили 30-річну діяльність Музею, дають добру нагоду поінформувати громадянство про його стан.

Протягом 25 років очолював його засновник проф. Леонід Бачинський, потім д-р Олександер Фединський до своєї смерти 24-го вересня 1981, по якім головство „успадкував" незмінний досі скарбник Степан Кікта.

Звітним періодом була трирічна каденція, за яку Управа надрукувала і розіслала 130 членам двадцятисторінковий звіт. П'ять, а останньо чотири члени Управи з посвятою вели діловодства Музею-Архіву та дбали про придбання фондів і втримування власного будинку (колишнього Пластового Дому), на який витрачено 85 відсотків приходів. У тих трьох роках вплинуло 2,678 долярів членських вкладок і 7,693 дол. добровільних датків від 302-ох українців, в тім великі датки по 1,100 дол. від Українського-Американського-Культурно-Освітнього Товариства у Східньому Клівленді і від Крайової Управи Пласту в Ню Йорку, та 500 дол. від проф. Івана Жили з Зальцбургу, Австрія. Наші фонди збільшували датки громадян замість квітів на похорони св. п. ред. Івана Ставничого, Ірини Іванишин, проф. д-ра Юрія Фединського, д-ра Олександра Хомина і д-ра О.Фединського (960 дол. від 43-ох осіб).

На всі найконечніші потреби виплачено 11,790 дол. За 30 років існування цей Музей не одержав ніякої допомоги від неукраїнських джерел і на гордість українців у п'ятьох державах звітує, що одержав від них у тих роках 25,083 доляри, і завдяки тій жертвенности зміг він існувати. Належить також засвідчити, що всі співробітники трудилися лиш з почуття громадського обов'язку і не одержували ніяких зворотів, ні привілеїв. Мабуть тому так важко збільшити число їх помічників.

Без розголосу й признання та з великою посвятою Управа збирає й охороняє друковану й мистецьку творчість української людини у діяспорі. Всі збірки збагачуються безкоштовно від видавництв і гуртка прихильників-збирачів у різних містах діяспори, за що належиться їм усім публічна подяка, признання і відзначення.

Розмір і цінність збірок (частина архіву архиєпископа Євгена Бачинського зі Швайцарії, „Шевченкіяна" і всі надбання проф. Леоніда Бачинського) вимагають більшого числа співробітників і годин праці, а їх в останній декаді не тільки не вдалося придбати, але й зменшилося з восьми на чотири. До того в такій відворотній пропорції зросли видатки (через інфляцію) — і на цей рік потрібно на саме ведення діяльности (без ремонтів будинку) 3,500 дол.

Властиво найважнішою справою на порядку нарад Зборів була застанова над дальшою долею цієї культурної установи у Клівленді. Малий гурток присутніх, відданий музейницькій справі осіб, що заступали 49 (38 відсотків) членів із п'яти держав, із вдоволенням і новими надіями почули від предсідника Зборів проф. д-ра Михайла Папа, що він зорганізує Фінансову комісію, яка мала б забезпечити бюджет УМА бодай на два роки, щоб тим способом впевнити його дальшу діяльність у Клівленді. Збори уклали Звернення до місцевого громадянства з роз'ясненням положення й потреб та, очевидно, сподіються зрозуміння і допомоги.

А для запевнення залишення установи у Клівленді, потрібно придбати 50 нових спомагаючих членів з вкладкою 25 дол. річно, і 100 звичайних — з вкладкою по 10 дол. В резолюціях Зборів, між іншим, прохається замість вінків на похоронах складати датки на ведення цього Музею-Архіву. Також ухвалено сердечну подяку усім видавництвам і жертводавцям грошей і матеріялів до збірок, та подано ініціятиву, щоб відбути ділову конференцію усіх українських музеїв.

Після схвалення абсолюторії за працю у минулій каденції, яку запропонував іменем Контрольної комісії інж. Роман Трешньовський з Енн Арбору, доповнено статут УМА (створено Дорадчий комітет УМА), надано гідности фундаторів УМА проф. Л.Бачинському і його братові архиєп. Є. Бачинському зі Швайцарії (посмертно) і меценату Каленикові Лисюкові (посмертно) за їхні прецінні дари матеріялів до збірок Музею, та намічено бюджет (у видатках на 8,500 дол.), що для його виконання конечні щедрі пожертви рідного громадянства.

Вести УМА в найближчій каденції в дорозі примусу доручено залишенцям із минулих управ, які вже 11 - 28 років трудилися в них, а саме: Степан Кікта, голова та мґр Степан Маланчук і мисткиня Емілія Завільська. Вони розділюють між собою 12 діловодств. Контрольорами вибрано: д-ра Дмитра Павлишина, голову, інж. Івана Фура і Марусю Попович. До Дорадчого комітету запрошено усіх вісьмох місцевих священиків обидвох віровизнань та дванадцять діячів культури чи науки із ЗСА і Канади.

Теперішня Управа УМА прохає допомоги, головно від громадянства північного Огайо, та сподівається дійсної і скорої підтримки, бодай від провідної верстви. Така установа потребує меценатів — і віримо, що вони між ними є і тепер зголосяться на цей поклик рятунку. В минулому найбільшу допомогу УМА давала місцева Станиця Пласту та численні пластуни у світі.

Степан Кікта

Засумуй, трембіто...

(Похорони св.п. інж. Дмитра Кузика)

„Все, що мав у життю, він віддав
Для одної ідеї,
І горів і яснів і страждав
І трудився для неї"
(І.Франко „Мойсей")"

Вістка про несподівану й передчасну смерть головного редактора місячника й пресового органу Асоціяції Українців Америки „Наш Голос", що скоїлася у суботу, 13-го березня 1982 року, в Трентоні, Н.Дж., блискавкою прогомоніла по всім осередкам поселення наших людей в Америці й Европі. Недивно, що на похорони Спочилого які відбулися в тому ж місті в п'ятницю, 19-го березня, й у суботу, 20-го березня ц.р., зійшлися, з'їхалися й прилетіли всякими середниками транспортації багаточисленні члени родини, друзі, приятелі і знайомі, щоб віддати останню прислугу людині, яка на протязі свого життя, багатого в добрі діла для ближніх і батьківщини, буквально до останньої хвилини, за словами поета, горіла, ясніла, страждала і трудилася для одної ідеї.

Пресові сповістки, радіові програми, телефони й усні повідомлення, що впродовж цілого тижня сповішали про його відхід у вічність, притягнули до похоронного закладу у п'ятницю, 19-го березня, біля 300 осіб з-поміж членів родини, трентонських сусідів, політичних однодумців, приятелів і знайомих, що по вінця заповнили усі приміщення. Домовина з тлінними останками спочилого потапала в квітах і вінках, а й замість квітів зложено чимало добровільних пожертв на добродійні цілі.

У сьомій годині вечора Парастас і Панахиду відправили священики: парох церкви св. Йосафата, — якої покійний був одним із співосновників, — о. митрат, д-р Василь Макух та настоятель церкви Пресвятої Трійці, о. протопресвітер Богдан Желехівський. Співав хор з місцевих і приїжджих співаків під проводом інж. Макара Копаниці, артиста українських театрів Івана Головка і Петра Плиса. Після релігійних відправ Покійного прощали: пл.сен. Іван Р.Костюк від ОПУПС, родини й трентонських друзів; д-р Євген Перейма від УНДО, ред. Микола Галів від Крайового Патріярхального Товариства і редакції „Патріярхат" та інж. Степан Процик від Українського Демократичного Руху. Траурними піснями закінчено цю першу частину похоронів. Присутні молитвами й співчуттями родині висловлювали свій смуток, віддаючи останній салют Спочилому.

У суботу, 20-го березня, після короткої відправи в похоронному закладі в 9-ій годині ранку домовину перевезено у довгій кавалькаді автомобілів до церкви св. Йосафата, де Св. Літургію відправив і виголосив прощальну проповідь о. д-р В. Макух. Церква, до побудови якої спричинився св.п. Кузик, була заповнена вірними, серед яких було чимало американців, що з побожністю прислухувалися церковній відправі й жалобним співам священика й хору. По Богослуженні й останньому цілуванні знову довга валка автомобілів відпровадила тлінні останки Покійного на місцевий цвинтар Пречистої Діви Марії, де після завершення похоронів і опечатання гробу крихтою рідної землі, привезеної з України, й гостинною американською землею, зворушливе прощальне слово від АУА виголосив д-р Роман Барановський. Стрілецькою піснею Богдана й Лева Лепкого „Видиш, брате мій, товаришу мій", грудками землі і квітами, зложеними на домовину, багаточисельні присутні серед чудової весняної погоди прощали Спочилого у вічну мандрівку перед Престол Всевишнього...

У заупокійній тризні, що відбулася після похоронів у просторій парафіяльній залі св. Йосафата, побудованій на підвальних фундаментах первісної галі, яку збудував сам св. п. інж. Дмитро Кузик, взяло участь 135 осіб. Тризну розпочав молитвою і благословенням снідів о. парох д-р В.Макух. Під час обіду, що його приготовили у пам'ять Покійного пані, члени двох місцевих відділів СУА, прощальні промови сказали: від СУЖА — її почесний член і сеньйор українських журналістів ред. Іван Кедрин-Рудницький; від Крайового секретаріяту УДР в Канаді, прочитавши спершу співчутливого листа від голови УНДО д-ра Олекси Яворського в Торонто — інж. Омелян Тарнавський; від УБС, особисто від себе й своєї родини — ред. Дмитро Корбутяк; від УРДП — інж. Юрій Нагорний; від Т-ва Українських Інженерів в Америці — інж. Микола Ромах; від гімназійних друзів і редакції збірника „Коломийщина" — адвокат Володимир Сенежак, від ОДВУ — Леонід Веремієнко; від трентонського УНДому — Оксана Микитин та від родини Покійного в краю і на еміґрації — Микола Самокіш.

Від імени родини щиросердечну подяку усім і за все зложила вдова мґр Дарія Кузик. Заупокійною молитвою і піснею „Видиш, брате мій" закінчено тризну, що розпочалась в 1:30 годині дня й тривала до 5-ої години вечора.

На прохання родини Покійного похоронами проводив його приятель з давніх студентських часів у Львові й на еміґрації — пл. сен. ЛЧ. Іван Р.Костюк. Серед великої кількости телеграм і співчутливих листів, які наспіли під час похоронів, деякі з них були зачитані упорядником під час Панахиди в похоронному закладі і на початку заупокійної тризни, а саме: особистий лист співчуття від Блаженнішого Патріярха й Кардинала Отця Йосифа з Риму, кондоленційна телеграма від Світового Патріярхального Т-ва за підписом д-ра Богдана Лончини з Дітройту й лист від Головної Управи і філядельфійського відділу УМІ за підписом А.Жилавої.

Добра пам'ять про незабутнього інж. Дмитра Кузика нехай надовго залишиться поміж нами.

Іван Р.Костюк

Вступайте в члени УНСоюзу!

Про батька...

(Продовження зі стор. 2)

терії — це дуже складна справа і вони змінюються з дозріванням людини як і сильно вони змінилися в останніх десятиріччях, завдяки поступові медицини і техніки.

Сьогодні, коли вік людини помітно продовжився, а піклування здоров'я і молодого вигляду стало релігією — усі ми ревідуємо свої погляди на поняття старости і молодости.

Сьогодні, люди у тому віці, коли Т. Шевченко був на вершинах творчости, це — молодці, що біжать у коротких штанятах п'ять миль кожного ранку, або грають по дві-три години в теніс. Сьогодні, якщо б писали до „Свободи" некролог Великому Кобзареві, було б напевно зазначено, що помер „передчасно" чи „у силі віку".

Цікаво, чому, не зважаючи на продовження нашого віку, а з тим і довгих років, які дають нам можливість себе виявити, немає у нас новітніх Шевченків?

О-КА